

ZPRAVODAJ Z PODHRADÍ

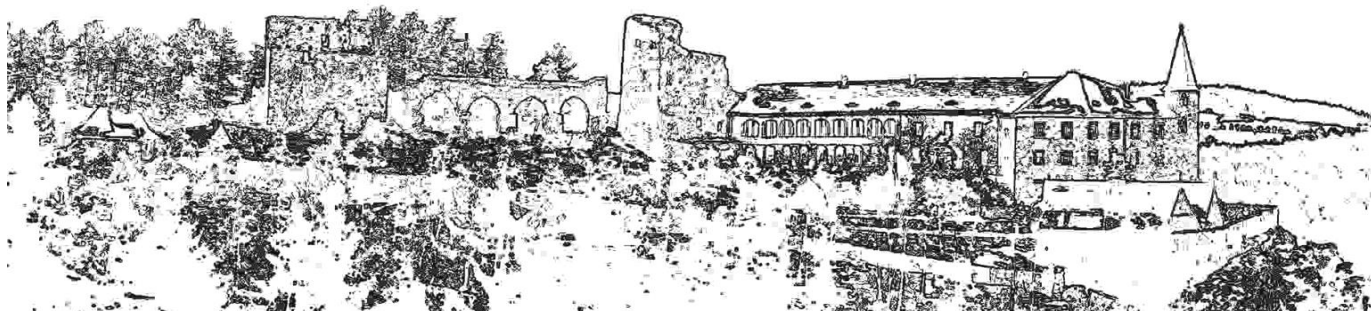

**Braníckov, Drouhavec, Hory Matky Boží, Chotěšov, Jarkovice, Konín,
Nemilkov, Radvanice, Stojanovice, Tvrdoslav, Velhartice,**

Ročník XVII.

rok 2022

číslo 39

Slovo starosty

Vážení občané, milí čtenáři.

Dovolte mi, abych Vás na úvod tohoto vydání občasníku obce Velhartice pozdravil a popřál Vám pokud možno klidné dny bez starostí a problémů. Nikdo z nás si jistě vůbec nepředstavoval, že nepříjemné dny covidové doby plné omezení a obav o zdraví vlastní, svých nejbližších, ale i nás všech, vystřídá doba ještě horší, válečná.

Sice nám u našich domů nevybuchují granáty a nepráskají výstřely, ale přesto se toto vše děje! Je to realita ne příliš vzdálená. Přesvědčují nás o tom nejen záběry v televizích a reportáže v rádiích, ale i vyprávění uprchlíků opouštějících vlastní domovy, lidí jako jsme my, kteří za sebou musejí zanechat téměř vše, co měli a čím žili, aby utekli do klidu a bezpečí a ochránili tak své děti a nejbližší. Několik takových neúplných rodin doputovalo i do naší obce, přijali ubytování, které jim bylo nabídnuto, stejně tak i práci, a několik žáků navštěvuje naši školu.

Jsem rád a chtěl bych poděkovat za tento vstřícný přístup Vás občanů, toleranci a pochopení jejich nelehké situace, a popřát nám všem, abychom se do podobné situace nikdy nedostali. Nechť nám k tomu pomáhá Bůh a jednání nás všech.

*Ing. Václav Jarošík
starosta obce Velhartice*

Co nás čeká v nejbližší době

Po nucené covidové pauze se opět život rozbíhá naplno. Týká se to pochopitelně i naší obce. Všechna omezení padla a je tudíž možné uskutečňovat celou řadu kulturních a společenských akcí i akcí směřujících ke zlepšení a zkvalitnění života v obci. Opět se rozbíhá provoz firem a celá společnost se vrací k normálnímu, „předcovidovému“ životu. Co nás tedy v nejbližší době čeká? V první řadě je to již několik let diskutovaná výstavba **výtlačného vodovodního řadu** z prameniště „U hřiště“ k velhartickému vodojemu. Jeho délka bude téměř 2 km a kromě zlepšení dodávky pitné vody selepší i její kvalita. Akce vyjde na 11,2 mil. Kč bez DPH, z čehož by obec měla zaplatit 20%. 80% nákladů pokryjí dotace. V současné době je již podepsána smlouva s firmou „Společnost Velhartice - VAK - ŠVAK“, jejímž správcem je VAK SERVIS, s.r.o. Klatovy.

Jako další v pořadí nás čeká rovněž delší dobu připravované **odbahnění záchytných rybníčků**

rybníka Bušek. Pro realizaci této akce je předběžně počítáno s částkou 2 mil. Kč. Obec má předběžný příslib dotace z dotačního programu Ministerstva zemědělství do výše 80 %. Je zpracována projektová dokumentace a v současné době probíhá výběrové řízení na realizátora stavby.

Finišují práce na zpracování projektové dokumentace pro územní řízení a zajištění pravomocného územního rozhodnutí **cyklostezky Velhartice – rybník Bušek – křižovatka Chotěšov**. Projekt je dotačně podpořen z dotačního titulu Plzeňského kraje, „Podpora rozvoje cykloturistiky a cyklistické dopravy v Plzeňském kraji v roce 2021. Věříme, že nezůstane jen u projektu a cyklisté i chodci budou mít nejen bezpečné a pohodlné propojení Velhartic s rybníkem, ale i další místo k příjemné procházce přírodou.

Po realizaci úspěšné akce přípravy stavebních parcel v lokalitě „Pod tankovkou“ připravuje obec ke stejnému účelu **lokalitu „Pod bytovkami“**.

V současnosti se zpracovává dopravní řešení lokality a na základě jeho výsledku bude možné zpracovat územní řešení a dělení lokality, kde se nachází pozemky ve vlastnictví obce i dalších subjektů.

Pokračují také práce na „**Studii veřejných prostranství**“ dotačně podpořená z Integrovaného Regionálního Evropského programu (IROP). Jejím výsledkem by mělo být optimální řešení veřejných prostranství z hlediska jejich co nejlepšího využití. Např. parkování, zeleně, apod.

Na základě neuspokojivého stavu průjezdu Velharticemi, zejména co se týče rozměrných vozidel a rychlosti jízdy zadala obec dopravní kanceláři IK PLZEŇ s.r.o. **řešení neuspokojivého stavu průjezdu vozidel obcí Velhartice**. I když obec není vlastníkem průtahové komunikace obcí, slibuje si od řešení zejména zvýšení bezpečnosti všech účastníků silničního provozu v obci. Zvláště bezpečnosti chodců a cyklistů.

Ze života obce

Po přestávce se úspěšně rozbíhá i kulturní život obce. Druhou květnovou neděli proběhla **oslava Svátku matek**. Tentokrát plně v režii Základní a mateřské školy Velhartice. Děti pod vedením učitelského sboru připravily maminkám dárek ve formě příjemně stráveného nedělního odpoledne. Největší potlesk patřil tradičně dětem z mateřské školy. Radost udělala ale i vystoupení starších žáků a žákyň. O úspěšnosti akce nejlépe vypovídal plně obsazený sál kulturního domu. I když

v úvodu programu ke Dnu matek oslovil starosta obce všechny maminky a babičky, gratuluje jim Obec Velhartice dodatečně k jejich svátku s přáním všeho nejlepšího a děkuje za péči a starostlivost, kterou dokáže dát dětem a rodině jen a jen maminka.

4. června proběhl na velhartickém hřišti **Dětský den**. Na oslavě dne dětí se podíleli kromě kulturní komise také velhartičtí hasiči, místní sportovní klub, myslivecký spolek a muzeum šumavských minerálů. Pro děti bylo připraveno 11 soutěžních a zábavných stánků. Děti si tak mohly nejen zasoutěžit, ale i si vyzkoušet některé z rutinních

Na další akci, – „**Rekonstrukce školní jídelny**“, připravovanou již 2 roky, byla obci přislíbena dotace ve výši 6,2 mil. Kč. Akce by měla být zahájena v příštím roce a společně s ní by bylo vhodné provést kompletní rekonstrukci kotelny ve škole.

Letos by mělo dojít k **oplocení antukového hřiště**. Iniciativu při tom převzali jeho uživatelé, kteří oplocení provedou s tím, že obec dodá potřebný materiál.

Poněkud nejistá je **realizace stavebních úprav požární zbrojnice**. Náklady na akci byly vyčísleny na 8,5 mil Kč. Díky „aktivitám“ některých občanů, majitelů sousedních pozemků, některých zastupitelů ba i několika hasičů se poněkud zkomplikovaly administrativní procesy nutné k udělení stavebního povolení. Přestože obci byla přislíbena dotace ve výši 4,25 mil. Kč, je ve hře i varianta že obec bude nucena tyto peníze odmítnout.

činností místních spolků či se zdokonalit nejen ve znalosti integrovaného záchranného systému, ale i přírody a života v ní. Velkému zájmu, nejen těch nejmenších se těšil skákací hrad. Na konec na všechny čekala odměna. Nechybělo ani opékání vuřtů. Letošní akce se zúčastnilo 127 dětí. Byla tak dosud nejúspěšnějším Dětským dnem.

10. června se uskutečnila další akce připravená kulturní komisí – „**Noc kostelů**“. Na rozdíl od minulých let se neodehrávala v kostele Narození Panny Marie na náměstí, ale v kostele sv. Maří Magdalény. Program byl zahájen mší svatou, po ní následovalo vystoupení Velhartického sboru. Následně byli účastníci seznámeni s historií kostela i pověstmi vázajícími se k tomuto místu. Po vystoupení pěveckého sboru ZŠ Velhartice se účastníci zaposlouchali do úryvku z knihy Bruna Ferrera „Potěšení pro duši“. Večer vyvrcholil vystoupením dua Mareli – vynikajících kytaristů Martina Cáby a Elišky Dedkové. Zvláštní atmosféra akce na výjimečném místě, podtržena krásnou výzdobou, světlem svíček a přibývajícím soumrakem zanechala ve většině návštěvníků hluboký dojem.

Obec aspoň touto cestou děkuje organizátorům i účinkujícím.

Rada obce informuje

• Občané, kteří chtějí osobně dostávat informace sdělované místním rozhlasem, mohou tato sdělení dostávat formou e-mailů. Stačí na adresu rozhlas@velhartice.cz ze své mailové schránky zaslat souhlas se zasíláním těchto informací, jméno žadatele a sdělit, zda si přejete dostávat informace všechny nebo jen ty, které se týkají některé části obce. Informace obdržíte v textové podobě, podobně jako jsou zveřejňována na internetových stránkách.

• 30.6.2022 končí platnost starších vzorů bankovek 100,- 200,- 500,- 1000 a 2000,-Kč. Nejsnáze jsou rozpoznatelné šířkou stříbřitého proužku – ochranného prvku, který vertikálně protíná bankovku. Tento proužek je u končících bankovek úzký a jeho barva se při naklopení nemění, zatímco novější vzory bankovek mají proužek širší, jenž při naklopení mění barvu z hnědofialové na zelenou.

• Zájemci o knihu „Dějiny Velhartic“ autora Jana Kliliána, mohou tuto knihu zakoupit za zvýhodněnou cenu na obecním úřadu. Vzhledem k omezenému počtu výtisků je dobré tak učinit po předchozí domluvě.

Dary hasičům

Tradiční chotěšovská pouť byla letos ještě slavnostnější než jindy. Při její příležitosti bylo součástí mše svaté také požehnání zásahového hasičského vozidla. Je to dar partnerské německé obce Winzer obci Velhartice. Slavnosti se účastnili kromě zástupců hasičských sborů okolních obcí také hasiči z Winzeru a Neßbachu. Přítomen byl i starosta partnerské obce Jürgen Roith a winzerský farář Richard Simon.

Koncem května dostali pěkný dárek také velhartičtí hasiči. Je jím speciální požární automobil CAS 15 Mercedes Benz Atego 1425a to včetně elektrocentrály, plovoucího čerpadla.

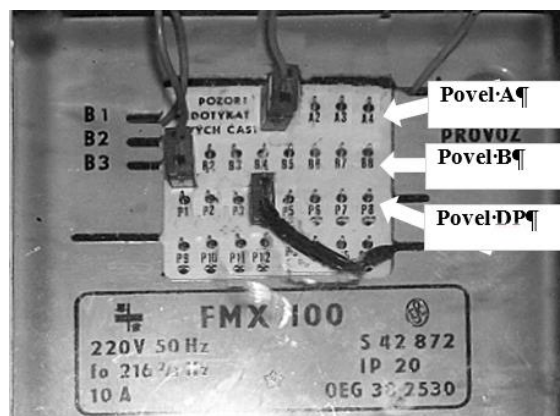
Chcete ušetřit?

Téměř každý z nás si asi velice dobře uvědomuje, že cena energií v poslední době velice rychle stoupá. Do budoucna tomu zřejmě nebude jinak. Ať už proto, že tradiční zdroje nejsou nevyčerpatelné a produkty jejich spotřeby jsou z prostředí neodstranitelné, ale i proto, že se stávají stále hůře a problematičtěji dostupné. Dalším problémem je ten, že velkou část energií není možné dlouhodobě uchovávat. Většina z nás se proto snaží spotřebu omezit, a tak šetřit nejen životní prostředí, ale i svoji kapsu. V poslední době se stává stále populárnějším energetickým zdrojem elektřina. Dá se dobře vyrábět z přirozených „obnovitelných“ zdrojů a je výborně využitelná prakticky ve všech oblastech života. Lze s ní napájet domácí pomocníky, průmyslové celky, svítit, topit, pohánět automobily...

Nelze se tedy divit, že spotřeba elektřiny celosvětově prudce roste, ...ale elektřina i prudce zdražuje. V poslední době je to hlavně proto, že velká část elektřiny se vyrábí v plynových elektrárnách a zemní plyn se stává stále více ceněnou komoditou. Nárůst cen elektrické energie nechává málokoho lhostejným. Zejména poslední avizované zdražení o 100 - 150% nutí k zamyšlení jak uspořít. Není žádným tajemstvím, že dodavatelé elektřiny poskytují celou řadu odběrových tarifů, vhodných pro různé situace. Vzhledem k tomu, že v naší obci nemáme rozveden zemní plyn, používá mnoho z nás k ohřevu teplé užitkové vody

elektřinu. Tím pádem má k dispozici dva odběrové tarify. Dříve tzv. denní a noční proud. Dnes pásmo vyššího a nižšího tarifu. Nižší tarif (levnější elektřinu) poskytuje dodavatel v době, kdy je elektřiny v síti dostatek. Právě proto je levnější. Už to nutí k zamyšlení jak odebrat co nejvíc energie v době nízkého tarifu. Nad touto otázkou se již dávno zamýšleli výrobci domácích spotřebičů a vybavují je možnostmi tzv. odloženého startu. Tedy spuštěním v určeném čase. Například pračku, sušičku, myčku nádobí tak mohou zapnout v době, kdy je elektřina „levná“. Otázkou zůstává, kdy to je.

Každý odběratel elektřiny s více tarify má u elektroměru tzv. přijímač HDO (hromadného dálkového ovládání). Ten slouží také k přepnutí elektroměru na příslušný tarif. Kdy k přepnutí dojde,

určuje tzv. „kód povelu“, který mohou mít odběratelé nastaven různě. Povel je tvořen třemi údaji – polohami tří přepínačů A, B a DP. Podle umístění přepínače na příslušné pozici (A 1-4), (B 1-8), DP(1-16) snadno zjistím kód povelu svého HDO. Například pro HDO z obrázku je povel: **A1B1DP4Z** přijímače

HDO stačí odečíst údaj povelu, ten zadat na internetové stránce dodavatele elektřiny.

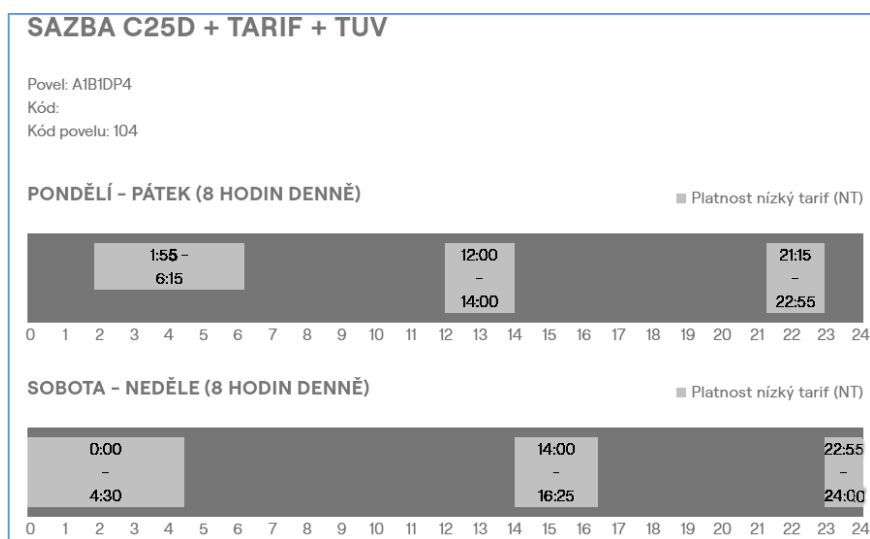
Pro ČEZ je to adresa:

<https://www.cezdistribuce.cz/cs/pro-zakazniky/spinani-hdo>
(výsledek je zobrazen vlevo)

Pro EON:

<https://www.eon.cz/domacnosti/zakaznicka-pece/technicke-dotazy/casy-nizkeho-tarifu-hdo/>

Zobrazený časový rozvrh je možné i vytisknout.

Na Horách Matky Boží budou slavit

Je jisto, že u Velhartic byla kolem roku 1510 objevena stříbrná ruda. Prvé právo kutací, pokud je nám známo, propůjčil král Vladislav II. listinou danou v Olomouci v sobotu po sv. Třech králích 1511 Zd. Lvovi z Rožmitála, nejvyššímu purkrabímu pražskému. Král mu udělil dolní míry na hory Velhartické a všeobecnou horní svobodu jak na Velhartice tak i na všechny jiné jeho pozemky a na všechny kovy s promínutím poplatku na 10 let. V této listině praví král, že na prosbu urozeného Zdeňka Lva povoluje mu, aby na Velharticích směl „...znovu hory dělati a všechny kovy buď ze starých dolů aneb znovu vyzdvižených a zaražených dobývati mohl..“. Pan Lev povolal k práci své také horníky - Němce z panství (svého) kolem zámku Krupky v severních Čechách, kteří se tu usadili a založili hornickou osadu. Byli to pravděpodobně katolíci. Doklad o původu horníků v Horách Matky Boží máme z listu pana Lva z r. 1523. Konfese nových obyvatel dotýká se královský majestát, kterým král Ludvík povýšil novou osadu hornickou na horní město r. 1522. V majestátu král Ludvík purkmistru, konšelům a vši obci města Hor Matky Boží pro jich víru, povolnost a znamenité náklady, kteréž na ty hory činili, propůjčil rozličné milosti a zejména propůjčil jim také erb a pečeť, a to: štít a v něm v červeném poli obraz Matky Boží a z každé strany jeden anděl a nad ním dvě kladiva havířská na kříž přeložená a dva havíři je drží. Nad tím helm a přikrývadla na něm červenou a modrou barvou potažená dolů visí a nad tím taktéž dvě kladiva havířská křížem přeložená. Pan Zdeněk r. 1523 privilegiem osvobodil havíře Hor Matky Boží od poddanosti a udělil jim více svobod. Horníci měli nad sebou ku správě horního hejtmána již od počátku Hor, který s nimi na nové dílo přišel...

Takto popisuje 500 let staré události pan Hanzík, velhartický kronikář, který v r. 1995 pořídil výpis z Pamětní knihy Hor Matky Boží. A právě tyto události, zejména 500. výročí povýšení Hor Matky Boží na královské město si budou letos obyvatelé Hor, a nejen oni připomínat. Jedno z nejmenších českých měst prožívalo na počátku 16. století raketový vzestup významu a popularity. Jeho katastr nebyl velký, ale byl hustě protkáno bohatými žilami drahých kovů, zejména stříbra. V té době (okolo roku 1522) se na Horách týdně „vyšmelcovalo“ 60 hřiven stříbra. To představuje dnešních cca 15 kg. V té době na Hory přichází také havíři z Příbramska, město roste, je budováno rozlehlé náměstí... Prostě Hory žijí. Jejich sláva však nemá dlouhého trvání.

Rudné žíly se zřejmě vlivem tektonického zlomu ztrácejí, pokusy o těžbu v hlubších vrstvách hornin maří voda, která důlní díla postupně zcela zaplaví. Kolem roku 1600 slibně rozkvétající město začíná chudnout. Havíři se stěhují za výdělkem jinam, chaloupky prodávají obyvatelstvu z blízkého i vzdálenějšího okolí, zejména ze Svobodných hor Šumavských (tzv. Králováckých rycht Svatá Kateřina, Hamry, Hojsova Stráž, Javorná, Zhůří, Kochánov, Stodůlky, Stachy). Z té doby většinou pochází jména sem příslých obyvatel německého původu, a také německá jména obyvatel, kteří od odcházejících horníků odkoupili jejich domky. V okolí zchudlému městu říkají posměšně „Zlámané hory“.

Až r. 1737 byl na Horách Matky Boží vystavěn kostel, nicméně již před tímto rokem zde stála dřevěná kaple se zvoníkem. Dokladem toho je zvon s nápisem HODIE SI VOCEM MEAM AUDIERITIS NOLITE OB-DURARE CORDA VESTRA. DIC. AVE. A. +1677 (Dnes uslyšeli-li byste hlasu mého, nezatvrzujte srdcí svých. Léta Páně +1677).

Podle prvního berního katastru z roku 1654 byli v Horách Matky Boží: „4 chalupníci, 15 zahradníků, 19 stavení celkem, k tomu 7 rozbořených, pustých stavení, 3 nově osedlí, tedy celkem 22 stavení obývaných a 7 pustých. Co se týče výměry půdy, činila tato 61 strychů 2 věrtele, z toho oseto 18 str. 3 věrtele (cca 5,25 ha) na zimu a 20 str. 3 věrt (cca 5,75 ha) osíváno na jaro". Co dodat. Obraz bída a chudoby. Jedině veliká skromnost a nenáročnost, která byla vlastní obyvatelům Svobodných Hor, se uplatnila i v těchto dobách. Hory Matky Boží byly podle velikosti na padesátém místě v pořadí královských měst, ještě za Řejštejnem.

Po úpadku a zániku hornictví v Horách Matky Boží. se nové obyvatelstvo, které se nemohlo uživit z chudých malých políček, věnovalo řemeslům, a to zejména obuvnictví. Byl tu i Cech obuvnický, který měl svého cechmistra i cechovního inspektora. Řemeslo obuvnické živilo velkou část obyvatel Hor Matky Boží až do konce minulého století. Pamětníci si jistě vzpomenou na výrobní družstvo Snaha, které bylo založeno v r. 1951 a vyrábělo až do svého zániku kvalitní koženou obuv.

Koncem 18. stol jsou na Horách kromě ševců následující řemeslníci: 3 pekaři, 1 soustružník, 1 bednář, 1 krupař, 1 mlynář, 1 kovář, 2 krejčí, 5 punčochářů a 3 truhláři.

Sláva hornického města ze 16. století se ale Horám už nikdy nevrátila. Víceméně z nostalgie vedení obce Velhartice v r. 2020 požádalo, po schválení záměru zastupitelstvem, předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR o obnovení zaslé slávy – stanovení obce Hory Matky Boží městem. Kromě historických argumentů bylo zmíněno i 500. výročí události povýšení Hor Matky Boží. na královské město. Žádosti ale nebylo vyhověno.

To ale vůbec nebrání přijmout pozvání na oslavy tohoto „královského“ výročí.

Obec Velhartice a osadní výbor Hory Matky Boží Vás srdečně zvou na oslavy

500. výročí

povýšení Hor Matky Boží na královské horní město

Hlavní část slavnosti proběhne **5.–7. srpna 2022**

PROGRAM:
Pátek 5. 8. – odpoledne: krátký koncert v kostele, večer: grilování u hasičské zbrojnice, ohňostroj
Sobota 6. 8. – na náměstí, dopoledne: malá hornická paráda, odhalení pamětní desky, odpoledne: divadelní představení místních ochotníků, živá hudba + A. Bulka, uvedení a prodej knihy, večer: poutová zábava
Neděle 7. 8. – dopoledne: poutní mše svatá na Kalvárii, oslavuje Jeho Eminence Dominik kardinál Duka OP, odpoledne: tradiční fotbalový zápas

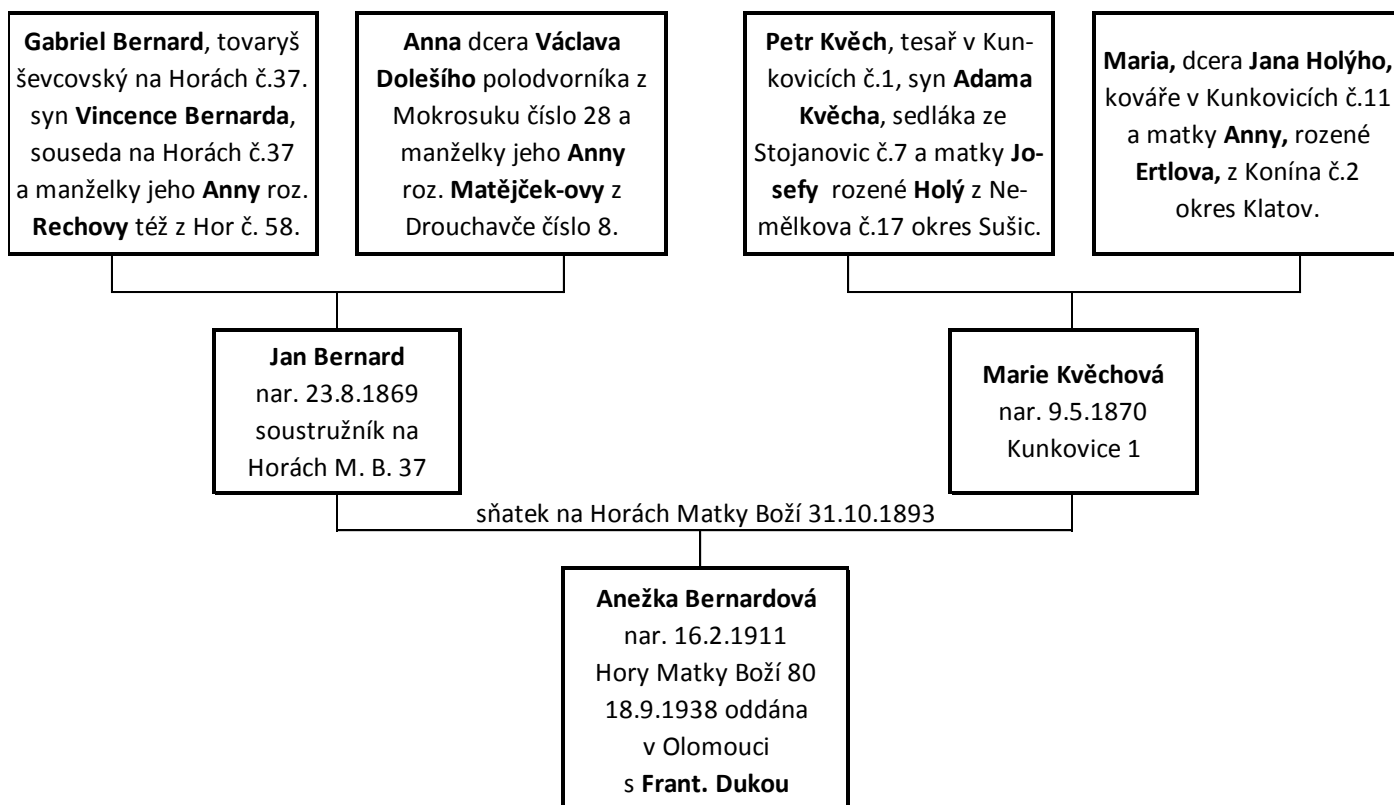
Mnohé možná překvapí účast kardinála Dominika Duky na oslavách. Takže pár vět o něm. Kardinál Jaroslav Dominik Duka OP se narodil 26. dubna 1943 v Hradci Králové. Pochází z vojenské rodiny. Jeho otec František Duka za II. světové války sloužil ve Vládním vojsku, dezertoval, přešel do Velké Británie a vstoupil do Československé zahraniční armády. Působil jako zbrojník u 311. československé bombardovací perutě Royal Air Force a po roce 1948 byl jako další vojáci ze západní fronty v komunistickém Československu vězněn.

Jaroslav vystudoval jedenáctiletou střední školu v Hradci Králové. Z kádrových důvodů mu nebylo umožněno dále studovat, pracoval v továrně ZVÚ (Závody Vítězného února), kde se vyučil strojním zámečnickem. Až v roce 1965 jej přijali na Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu v Litoměřicích. Dokončil ji v roce 1970 a byl vysvěcen na kněze.

V letech 1970-1975 působil v duchovní správě v západních Čechách - v Chlumu Svaté Máří, Jáchymově a Čížkově. V roce 1968 vstoupil do dominikánského řádu a přijal řádové jméno Dominik. V roce 2010 jej papež Benedikt XVI. jmenoval arcibiskupem pražským a v roce 2012 kardinálem.

Při jeho pozvání vycházelo vedení obce ze skutečnosti, že z Hor Matky Boží pocházela jeho matka Anežka, rozená Bernardová. Kardinál Duka nemá předky jen na Horách Matky Boží, ale i v dalších částech obce.

Předkové Jeho Eminence Jaroslava Dominika Duky na Šumavě

Údaje jsou opsány z matričních knih manželství s výjimkou posledního zápisu z knihy narození.

Vzpomínka

Ve čtvrtek 24. února 2022 se uzavřel životní příběh pana Miroslava Vilikovského, posledního opravdového velhartického rodáka, jak o sobě sám hrdě tvrdil, hasiče, myslivce, rybáře, sportovce, ale hlavně skvělého člověka a kamaráda.

Byl to člověk s velkou odpovědností, sebekázní, skromný, velice pracovitý a náročný k sobě i ostatním. Vždy byl ochotný dle svých možností pomoci druhým. Jeho vztah ke svému okolí se odrážel také v jeho aktivním působení v zájmových a společenských organizacích.

Od roku 1993 byl členem sboru dobrovolných hasičů Velhartice a svůj hasičský život vykonával naplno podle hasičského hesla „Bližnímu ku pomoci“.

Za svoji činnost byl oceněn

- v r.1998 Čestným uznáním SDH Velhartice
- v r.2003 Čestným uznáním OSH Klatov

- v r.2008 medailí Za příkladnou práci
- v r.2013 medailí Za zásluhy

V minulém roce byl navržen na udělení medaile „Za záchranu života“, když se společně s dvěma kolegy významně zasloužil o obnovení životních funkcí ohroženého spoluobčana. Předání už se bohužel nedožil. Mirek byl člověk všestranných zájmů. Zasloužil se výrazně o rozvoj fotbalu ve Velharticích, zpočátku aktivně jako součást fotbalového týmu a později přispíval svými zkušenostmi ve prospěch mladých fotbalistů. Svůj vztah k přírodě a odpočinek realizoval v Mysliveckém sdružení Teleček a v místní organizaci rybářského svazu, ve kterých byl vysoce aktivním a platným členem.

Rovněž pro Obec Velhartice pracoval poctivě a efektivně. Neohlížel se na pracovní dobu a v případě nutnosti byl vždy k dispozici, zejména při údržbě komunikací v zimním období, při údržbě zeleně, ale i při ostatních nutných činnostech souvisejících se životem v obci.

Rovněž velhartickým občanům byl připraven kdykoli pomoci v nesnázích a pro svou skromnost a nezištnost byl velice oblíben. Jeho odchod je pro nás všechny velkou ztrátou.